DISSERTATIO MEDICA INAUGURALIS, DE ASTHMATE.

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

GULIELMI ROBERTSON, S. S. T. P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ PRÆFECTI;

NEC NON

Ampliſſimi SENATUS ACADEMICI conſenſu,

Et nobiliſſimae FACULTATIS MEDICÆ decreto,

PRO GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS ET PRIVILEGIIS RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini ſubjicit

PATRICIUS MURRAY,

BRITANNUS.

Prid. Id. Junii, hora locoque ſolitis.

Ὁ βίος βραχὺς, ἡ δὲ τέχνη μακρὴ, ὁ δὲ καιρὸς ὀξὺς, ἡ δὲ πεῖρα σφαλερὴ, ἡ δὲ κρίσις χαλεπή. HIPP.

EDINBURGI:

Apud BALFOUR, AULD, et SMELLIE,

Academiae Typographos.

M,DCC,LXIX.

Digitized by the Internet Archive
in 2019 with funding from
Wellcome Library

https://archive.org/details/b30788705

VIRO NOBILISSIMO,

DUNBAR

COMITI DE SELKIRK,

ARTIUM ET SCIENTIARUM LIBERALIUM

CULTORI EXIMIO,

PROPTER OMNES VIRTUTES HUMANIORES,

OCULIS VULGARIORIBUS MINUS SPECIOSAS,

UBIQUE VENERANDO;

DISSERTATIUNCULAM HANCCE QUALEMCUNQUE,

OBSERVANTIÆ GRATIQUE ANIMI TESTIMONIUM,

EO QUO PAR EST OBSEQUIO,

HUMILLIME DICATAM VOLUIT

PATRICIUS MURRAY.

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

ASTHMATE.

PRiusquam de Aſthmate aliquid in medium proferam, operae pretium erit reſpirationem officiaque ejus quam breviſſime exponere.

Etenim cum aſthma nihil niſi laborioſa reſpiratio ſit, hinc quibus de cauſis originem ducat facilius patebit; ideoque ratio ſymptomatum, ut mihi videtur, ſupervacanea foret; ſiquidem omnia fere aſthmatis ſymptomata ab reſpiratione laeſa, quandocunque muniis ſolitis ea diffungi nequit, oriri conſueverunt. Cumque, quantum fieri potuit, haec munia

enarrata fuerint, ſymptomata morbi exinde orientia primo intuitu pateſient.

DE RESPIRATIONE.

Respiratio eſt thoracis dilatatio et contractio reciproca, quo ſit ut aër in pulmones introeat iterumque ejiciatur. Prior actus inſpiratio, poſterior exſpiratio appellatur.

Ad reſpirationis opus rite intelligendum, pauca de aëris natura, partiumque reſpirationi inſervientium ſtructura, dicenda ſunt.

Aer fluidum elaſticum eſt, in altitudinem circiter quinquaginta millia paſſuum undique terrae circumfuſus, qui, prout a terra diſtat, rarior evadit, quia minus ſuperne comprimitur.

Praeter gravitatem ejus, qua terrae centrum petit, circumcirca quoque ſuis viribus comprimitur, nec minima aëris particula, niſi undiquaque aequaliter coarctata ſit, unquam quieſcere poteſt, ſed ſemper, ubicunque minus obſiſtitur, idem ſubit.

Pulmones concavum viſcus efficiunt ex innumeris lobulis compoſitum *, qui, longa ſerie minu-

* Haller. ſect. 264.

minutiſſimas in partes dividuntur; et poſtremo in cellulas membranaceas exiguas reſolvuntur, aëre niſi in foetu ſemper plenas, quae inter ſe undique communicant.

Aer pulmones introire niſi per glottidem non poteſt, et membrana eorum externa nequaquam aëri permeabilis eſt.

Sed licet aëri per glottidis aperturam via pateat, veruntamen pulmonem aëre ſemper plenum, et hinc aequa vi atmoſphaerae toti renitentem aër externus ſubire nequit. Ut aër in pulmonem veniat, haec reſiſtentia minuenda eſt; et hoc efficitur per aëris in pulmone rarefactionem, cum pectoris cavitas dilatatur quam pulmo ad amuſſim replet. Hinc eſt ut aëri externo minor fiat reſiſtentia, et ad aequilibrium reſtituendum aër in pulmonem deſcendat, donec aër in pulmone eandem denſitatem cum aëre externo recuperaverit.

Ad exponendam igitur inſpirationis rationem nihil reſtat, niſi vires dicere quibus pectus dilatatur; nam pulmones omnino inertes ſunt, motuſque ejus ſubſequuntur.

Dilatatio pectoris praecipue fit per muſculorum intercoſtalium et diaphragmatis contractionem, qua cavitas ejuſdem longius latiuſque augetur.

Aug-

Augmentum quod ad latitudinem thorax ab contractione muſculorum intercoſtalium nanciſcitur, quorum omnes, ſive interni ſive externi, ad elevandas coſtas conferunt.

Hoc in foeminis quam in viris inſignius eſt; ſed ſanitati non ſufficit; et major pars ſpatii quod thorax ope inſpirationis adquirit, a ſepti tranſverſi actione provenit, qua thoracis longitudo multum producitur*.

In majoribus inſpirationibus, ab qualibet cauſa excitatis, alii muſculi, "vel thoraci, vel "claviculis, vel ſcapulae†," inſerti, ad dilatandum pectus accedunt.

Inspiratione ita expleta, muſculi relaxantur, et *coſtae* per renitentiam cartilaginum ſuarum, quae multum elaſticitate pollent, in priſtinum ſtatum reſtituuntur. Diaphragma quoque, per reactionem *peritonaei*, *pericardii*, et muſculorum *abdominalium*, in thoracem retruditur.

Cum cavitas thoracis ſic eſt diminuta, aërem expelli per glottidem neceſſario conſequetur, in quem effectum fibrae muſculares bronchiorum, per vim ſuam contractilem, conferunt.

* Haller ſect. 286.

† Id. 291.

Cum

Cum inſpiratio major exſpirationem majorem ideo neceſſariam reddit, eam alii muſculi, ut "ſacrolumbalis, longiſſimus, quadratus *," adjuvant.

Hactenus vires per quas thorax dilatatur iterumque comprimitur, ideoque per quas reſpiratio perficitur, enumeravimus. Sed etiamnum, quibus tandem rationibus haecce thoracis dilatatio et contractio vicibus alternis omnino fiat, dixiſſe reſtat.

Hallerus † exiſtimat, hoc fieri ex eo quod ſanguis, vel in inſpiratione vel in exſpiratione, per pulmones difficile tranſeat; aut potius quod haec alternatio ad tranſmiſſionem ſanguinis per pulmones prorſus ſit neceſſaria, ſine qua "a ſanguinis itinere compreſſo oritur mole-"ſtia," cui ut homo vivus obviam eat, ipſe vires inſpirationis relaxat, et in actionem vires exſpirationis ciet, et vice verſa.

Sed, ſive hanc ſive aliam quamcunque hujuſmodi opinionem pro vero ducamus, haud multum refert. Per leges enim mechanicas ſolas reſpiratio non dilucide explicanda eſt: Quapropter

* Haller, § 296.

† Sect. 294. 298. 300.

Quapropter etiam ad animi poteſtates ultra recurrendum.

Omnia namque et corporis et animi munera ad certos fines a natura comparantur, ac prout vel ad animi corporiſve ſanitatem haec plus minuſve ſunt neceſſaria, majus ab eorum ignavia vel internecione fit detrimentum.

Multa exinde ab affectuum imbecillitate, fortaſſe etiam plura quam ab eorum enormitate, generi humano naſcuntur mala; ſed utrinque infeſta.

Quod ad corpus obſervandum eſt quoque, omnia officia ejus cum laeſa ſunt, pro utilitate ſua, damni plus minuſve periclitantibus adferre. Exinde fiunt moleſtiae, quibus ut adverſetur animus, ad munia ſua perficienda corpus incitat.

Sed quomodo vis haecce moderatrix in corpus agat, vix explicandum eſt. Etiamſi credamus hoc per materiam aliquam ſubtiliſſimam fieri, haud propius ad veritatem appropinquabimus. Nexus enim inter animum et corpus in tenebris latet, dumque homines ſumus ſemper fortaſſe latebit.

Vera

Vera philoſophia fortaſſe non clarius elucеſcit quam dignoſcendo, *Mortalium quod valeant humeri, quod ferre recuſent.*

Sed de reſpirationis utilitate nunc dicendum eſt.

Nonnullis ab experimentis patet, ſanguinem, ſine dilatatione et contractione thoracis alterna, a dextro ad ſiniſtrum ventriculum cordis difficillime tranſire; etiamſi his documentum, quoddam a Doctore Hook prolatum, obſiſtere videtur *.

Hac de cauſa praecipue fit, ut nullum animal, reſpiratione ſemel ablata, vivere queat.

Aliam utique mortis eſſe cauſam quamplurimi contendunt, nempe quod nonnihil vitae omnino neceſſarium, aeris ope ſuggerendum, in pulmones non ingrediatur. Hoc autem nonnihil, quicquid ſit, licet ad vitam ſuſtentandam conducat, haud uſus primarius reſpirationis eſſe videtur uti ſuppeditet.

Quamvis Hallerus exiſtimat reſpirationem fieri ex eo quod neceſſe ſit ut ſanguis per pulmones tranſmittatur; veruntamen, inquit ille †, " ab ea neceſſitate differt utilitas reſpi-
" rationis.

* Whytt's eſſay on the vital and involuntary motions. p. 225. 226 227.

† Sect. 300.—301.

“ rationis. Illam natura evitaſſet pulmone aut “ nullo facto, aut tali qualis in foetu eſt.” Porro, opinatur et denſitatem et calorem, etiamque “ ruborem floridum,” ſanguinis in pulmonibus adquiri.

Verum, utut haec res ſeſe habeat, ſive in pulmonibus ſanguis calorem ſuum acquirat, ſive in illis refrigeretur, ad multa alia utiliſſima conducit reſpiratio.

Quippe ejus opera quaedam vel noxia vel ſupervacua a cumulo ſanguinis exhalantur, et caſus multi, quibus ſecretio per cutem obnoxia eſt, aut leniuntur aut exaequantur. Hinc fortaſſe accidit, uti ſecretio a pulmonibus, temporibus hybernis frigidiſque quam aeſtivis, aut ab alia quacunque cauſa dum corpus caleſcit, major evadat.

Per reſpirationem quoque nutritio adjuvatur, et ſecretiones excretioneſque quamplurimae multum promoventur.

Porro, reſpiratio odores una cum aere adtrahit, et per olfactus organum ad ſenſorium ducit.

Denique, vox ipſa a reſpiratione provenit, qua praecipue commercium humani generis ubique ſuſtentatur.

Ex

Ex antedictis manifeſtum eſt, reſpirationem ab multis cauſis non raro impediri, et multa mala exinde conſequi.

Pro ratione enim vel quantitatis vel qualitatis ſanguinis in arteriam pulmonalem deducti, porro etiam facilitatis qua ſanguis per ipſa vaſa pulmonalia tranſmeat, et denique prout aër vel rarior vel denſior plus minuſve caloris habet, eadem variat. "Concen-"tus aliquis eſt quoque pulſui cum reſpira-"tione *." Hinc fit ut, ſi de qualibet cauſa pulſus acceleratur, et plus ſolito ſanguinis ad cor advenerit, frequentior itidem reſpiratio deprehendatur.

Quod quidem anhelationem ſaepe facit, cum corpus multum movetur, et exinde ſanguis venoſus ad cor incitatur.

Quinetiam cum aliqua ſanguinis remora pulmones obſtruuntur, inſpirationum conamen numeruſque augetur, quibus expediatur iter.

Hinc obiter obſervari liceat, et ſuſpirium et oſcitationem concitari, cum vel ab debilitate vel morbo aliquo remora naſcitur, aut denique cum animus vehementer in aliquod intenditur; et his de cauſis ſanguis in pulmones

* Haller. § 310.

nes accumulatur; ideoque et frequentior et plenior reſpiratio commovetur.

Sed de hiſce jam ſatis dictum eſt; deinceps ea quae ad aſthma ſpeciatim pertinent aggrediamur.

DEFINITIO.

"Asthma eſt morbus chronicus, cujus "praecipuum ſymptoma eſt periodice recur-"rens reſpirandi difficultas *."

Asthma ita definitum a dyſpnoea et ab orthopnoea, in quibus reſpirandi difficultas non eſt periodica, ſatis diſcriminatur.

Respiratio in morbis fere innumeris quoque ſit difficilis; ſed in his tantum ſymptomatica eſt, et morbi primarii ratio eſt habenda.

Sauvagesius haud pauciores quam octodecim ſpecies aſthmatis enumeravit; ſed harum nulli praeterquam primae et ſecundae nomen aſthmatis ſeorſum eſt tribuendum.

Nam caeterae omnes, ut opinor, alios morbos indicare videntur, aut a cauſa cui originem debent appellantur, vel denique ab aliqua cauſa continua producuntur; ideoque morbos inter periodicos recte digeri nequeunt, ſed pro eorum acumine, vel inter morbos

* Vid. Sauvages.

bos dyſpnoicos vel orthopnoicos rite annumerentur.

Asthma magis proprie in duas ſpecies tantum a quibuſdam dividitur, viz. *aſthmatis ſicci*, et *aſthmatis humidi.* *

Asthma humidum a materia quadam vitioſa oriri videtur, quae gradatim coacervatur; et exinde fit quod aegri paroxyſmum antequam acceſſerit aliquamdiu percipiunt.

Dum paroxyſmus ceſſat, "quoque fit cum "ſenſibilis materiae peccantis remotione et "excretione."

Hinc aſthma manifeſtum dictum fuit.

In aſthmate vero ſicco, ſine "materiae ſenſibilis cujuſdam acceſſione, aut receſſione, aut "excretione, paroxyſmus et ſubito incipit, et "etiam ſubito ceſſat†." Hinc aſthma occultum ab Helmontio dicitur; ſed ut in nervis cauſa proxima ejus exiſtere videtur, ita nomine aſthmatis nervoſi ſpecies haecce inſigniatur.

De aſthmate nervoſo igitur imprimis, et deinceps de aſthmate humido, dicendum eſt.

* Etmulleri collegium practicum, tom. 2. page 227.

† Id. page 229.

DE

DE ASTHMATE NERVOSO.

HISTORIA MORBI.

Sine ullo ſymptomate de quo paroxyſmus praevideatur, aeger cum reſpirandi difficultate, haud ſine metu ſuffocationis, ſubito corripitur; vultus rubet et oculi prominent; "humeros reſpirando ut alas attollit;" urinae aliquando plus quam ſolito, aliquando minus, ſecernitur; ſtrictura quaedam in larynge vel in ſcrobiculo cordis ſaepe perſentitur *.

Cum per tempus quoddam paroxyſmus cum omnibus ſymptomatis quae a reſpiratione difficillima oriri ſolent permanſerit, aeger, ſine ullius ſenſibilis materiae expulſione, cui paroxyſmus referendus, cito liberatur.

"Interdum equidem, dicit Etmullerus, "in fine aliquid, licet parum, muci emittunt, "quae non cauſa peccans eſt, ſed ex conatu

* Vid. Willis de morbis convulſivis cap. 12. Van Helmont. de aſthmate et tuſſi paſſim. Etmulleri opera tom. 2. de aſthmate paſſim.

"reſpira-

“ reſpirationis circa laryngem et fauces ali-
“ quid colligitur quod evacuatur.”

Post paroxyſmum aegri facile reſpirant, et ſunt alias “ ſani donec paroxyſmus veniat.”

CAUSÆ PRÆDISPONENTES.

Omnibus ab exemplis aſthmatis nervoſi vel ab Helmontio aut Willisio, vel Etmullero aut Hoffmanno, memoratis, perſuaſum habeo, irritabilitatem corporis quandam huic morbo praediſponere; cujus ratio non facile eſt explicanda. Nam nulla nec aetas nec ſexus huic morbo non eſt obnoxius. Alii aſthmatici obeſi, alii graciles; aliqui robuſti fuerunt, aliqui teneram conſtitutionem habuerunt. Alius ſcorbuticus fuit, ſed multi bene valebant donec paroxyſmo correpti. “ Unus erat conſul magnae urbis, liberalis “ potator et vir fortis.” “ Alius juvenis, an- “ norum 24, nullo ſanitatis aut vitae errore “ contaminatus, ſtudioſus et venationi quo- “ que incumbens, et hinc pedibus curſuque “ velox *.”

* Helmont. de Aſthmate et tuſſi, ſect. 21. et 22.

CAUSÆ

CAUSÆ PROCATARCTICÆ.

Encephali affectiones, ſive a cauſa ignota ſive a vi externa oriuntur, aſthmatis nervoſi aliquando ſunt cauſae.

Willisius duo exempla profert in quibus cephalalgia et vertigo aſthma praegrediebantur *.

Helmontius † unum quoque memorat, "ab lapſu de ſcala in nave in humeros et "occiput," excitatum. Animi affectus, tempeſtatis ſubitae mutationes, errores in diaeta, aſthma nervoſum ſaepe quoque inducunt.

Multi etiam morbi in quibus ſyſtema nervoſum praecipue afficitur, ut hyſteria, hypochondriaſis, et arthritis, cauſae aſthmatis haud raro inveniuntur. Ab fumis metallicis quoque, et ab aliis vaporibus noxiis, aſthma aliquando producitur.

Denique, omne, quicquid ſit in nervis, quod per vim ſuam in muſculos qui reſpirationi inſerviunt, ita agere poteſt, ut reſpira-

* De morbis convulſivis, cap 12.

† De aſthmate et tuſſi, ſect. 21.

tionem

tionem difficilem reddere queat. Nam reſpirandi difficultas ſemel inducta, periodica ſaepe evadit.

CAUSA PROXIMA.

Contractio ſpaſmodica muſculorum quorundam qui reſpirationi famulantur, aſthmatis nervoſi cauſa proxima eſſe videtur.

Nam in nervis cauſam proximam ſolummodo eſſe, et multis argumentis et obſervationibus anatomicis comprobatur. Willisius enim inquit, "Lanium quendam, qui "cum diu laboraverat aſthmate periodico, "inter 14 vel 20 dies utplurimum recurrente, "tandem in ipſo paroxyſmo extinctus eſt. "Cadaver apertum exhibuit omnia viſcera "ſana, praeſertim pulmones, neque aut "excrementi in bronchiis collecti aut ſan-"guinis in venis reſtagnantis ulla indicia "prodita ſunt. Hoc tantum praeter natu-"ram accidit, quod veſica fellea calculos com-"plures in ſe continuit *." Hoc ſat erit de cauſa proxima.

* Tom. 1. De morbis convulſivis, cap. 12. pag. 564, et 565.

Priusquam de medela aſthmatis nervoſi aliquid dicam, idoneum videatur, imprimis de aſthmatis humidi hiſtoria cauſiſque ejus verba facere.

DE ASTHMATE HUMIDO.

Floyerus, qui triginta circiter annos aſthmate humido laboravit, de eo librum conflavit, in quo morbum hunc optime depinxit. Exinde, exemplum Sauvagesii ſecutus, qui multo adjumento mihi erit, licet in paucos errores lapſus fuerit, ut a comparatione videre licet, morbi deſcriptionem eruere decrevi.

HISTORIA ASTHMATIS HUMIDI.

Per ſymptomata varia aliquantum temporis ante acceſſum paroxyſmus praeſentitur.

Pridie enim acceſſus tempore poſtmeridiano, ſtomachi plenitudo, et praecordiorum anguſtia, ructibus inſipidis inſequentibus, percipiuntur. Haec ventriculi plenitudo paroxyſmum

yſmum ſupervenientem primum indicat, et tuſſim vel pulmonum ſtricturam antecedit.

Noctu calore etiam lecti angitur aeger. Omnia ſtimulantia vel calida laedunt; dum frigido potu ſtomachi plenitudo ſublevatur. Caput ſtupet leviterque dolet. Somnolentia, pandiculatio, oſcitatio, urinae limpidae copioſa mictura, quae poſt acceſſum rubrior cum ſedimento evadit; artuum defatigatio; anxietas; caput veluti fumo plenum videtur; inſpiratio fit difficilis; vox rauceſcit; diaphragma aegre deſcendit; tuſſis convulſiva, ſicca, vel glutinoſi aliquantulum, in fine vero acceſſus multum, extrudens.

Invasio.—Hora circiter ſecunda matutina ſymptomata plerumque ingraveſcunt. Diaphragma difficile movetur, et muſculi ſcapulares in coſtis elevandis fortiter agunt. Inſpiratio quam exſpiratio multo difficilior eſt; aſthmaticus e lecto ſurgere cogitur; et vix poteſt vel tuſſire, exſpuere, nares emungere, aut loqui. Flatulentia ſtomachi creſcit, et reſpirationi partim obſtat.

Si paroxyſmus intenſus ſit, vomitio bilioſa concurrit, et frigida appetuntur.

Accessus, vacuo ventriculo, poſt catharſim jejuniumve ſaepius invadit; ſi vero ſtoma-

cho bene paſto accidat, diutius durat et infeſtior eſt. Aſthmaticus incaleſcit ad ſudorem uſque, cum pulſu celeri, licet inaequali; ſurgens e lecto alvum pluries cum flatibus dejicit.

Accessu perſeverante, pulſus debilior fit, et intermittit; manus et pedes frigeſcunt; facies liveſcit; accedunt cardialgia et palpitationes.

Dfglutitio, ſonora cum raucedine quadam, difficilis; labia ſugentis inſtar diſponuntur; oculi prominent, et lachrymae invitae fluunt; oculorum ambitus cutaneus livet; caput dolet, et phantaſmata, ut in inſomnio, fingit; ſomnolentia aegrum obruit; ſed erectus, vel in ſedili, vix ſomno indulgere valet, capite in latus alterutrum vel antrorſum, non vero retrorſum, inclinato. A cubiculo anguſtiore, ab igne, a pulvere, multum laeditur; nec non a pravis odoribus, a vino, et ab illis quae pectori incumbunt. Initio morbi intra paucas horas acceſſus aliquando terminantur; ſed poſtea tres, quatuor, vel quinque dies divexant. Paroxyſmo ceſſante, ſputus et facilior et copioſior.

Cum acceſſus brevis eſt, ſputus etiam fit durante paroxyſmo; ſed cum tres aut quatuor dies duraverit, ante diem tertium vel quartum

tum paululum exſpuitur. Poſt receſſum plenum, nullum fere phlegma ante paroxyſmum ſequentem ejicitur. Acceſſus ſexdecim hyeme, et viginti aeſtate, patiebatur FLOYERUS. Æſtivi acceſſus quoque intenſiores erant et longiores hybernis.

OBSERVANDUM eſt, menſes illos qui Septembrem inter et Martium elabuntur, ſub nomine hyemis, FLOYERUM complexum eſſe, et exinde ad Septembrem tempus aeſtivum computaſſe.

Quo longiores acceſſus fuere, eo longiora intervalla, et reciproce.

CAUSAE ASTHMATIS HUMIDI.

QUALIS eſt corporis habitus qui aſthmati humido praediſponit; ſive a natura vel ab alia quacunque cauſa oriatur, non explicare conabor.

CAUSAE PROCATARCTICAE.

I. SUPPRESSIS evacuationibus ſolitis, ſive ſanguineis ſive ſeroſis, aſthma haud raro producitur *. Hinc obſtructio vel fluxus men-

* Etmuller. tom. 2. p. 228.

ſtrualis

ſtrualis vel haemorrhoidalis aſthma ſaepe inducit.

Sed materia perſpirabilis, a quacunque cauſa occaſionali retenta, aſthmati humido ſaepiſſime forſitan originem praebet. Nam, cum per cutem haec viam non habet, ad pulmones praeſertim defertur, ibique congeſta, reſpirationem difficilem reddere videtur. Hoc ſine effectu perſpiratio nunquam fortaſſe multum cohibetur. Hinc veriſimillimum eſt, reſpirandi difficultatem, in exemplis a doctore Miller * memoratis, ob aëris humiditatem et coeli ſubitas mutationes inductam eſſe.

II. Arthritis, rheumatiſmus, exanthemataque, cujuſcunque ſunt generis, repercuſſa, aſthma producunt.

III. Omnia quae ſtimulant, quibuſque irritabilitas quaedam corpori infertur.

Hac de cauſa graviores animi affectus et vapores multifarii aſthma inducunt. Hinc quoque in hyſteria, et in hypochondriaſi ſymptomaticum eſt, ſimileſque cauſas aliquando agnoſcit.

IV. Ab omnibus fere morbis qui cachexiae nominantur, aut qui a colluvie ſeroſa quadam originem

* Vid. Miller's obſervations on the aſthma and hooping cough, part 1. chap. 1.

originem trahunt, ut ſcorbuto caeteriſque, aſthma non raro provenit, illoſque viciſſim fortaſſe producit.

Calor, coeli mutationes, et errores in diaeta, inter cauſas aſthmatis humidi quoque ſunt enumeranda.

CAUSA PROXIMA.

Viscidum quoddam in pulmonibus congeſtum, cauſa proxima aſthmatis humidi eſſe videtur.

Respirationis opus, pro quantitate aut qualitate ejuſdem viſcidi, quicquid ſit, laborioſum et arduum redditur. Hoc fieri poſſit vel propter quantitatem et viſciditatem hujus materiae, quia ſanguinis iter per pulmones forſitan impeditur; vel ob acredinem ejus, quia haecce materia nervos pneumonicos ſtimulare queat; ideoque, donec ejiciatur, muſculi reſpirationi famulantes fortiter ſuas vires intendunt. Ab hoc autem conatu profluit ipſe paroxyſmus; et hinc omnia ſymptomata aſthmati propria oriuntur, quae, prout haec materia morbifica expulſa ſit, paulatim ſemper evaneſcunt.

Materia haecce morbifica, a ſanguinis ſeroſitate, vel a ſecretionibus per urinam et perſpirationem deportandis, quae nihil aliud ſunt, uti videtur, niſi ſanguinis ſeroſitas in putredinem

putredinem agens, pulmoni illatis, provenire poſſit.

Remedia quae in aſthmate maxime ſunt ſalutifera, et cauſae quamplurimae antea prolatae, a quibus hic morbus ſaepius originem trahit, ad hanc opinionem ſuſtentandam multum conferunt. De his autem remediis ſub medendi methodo poſtea agendum eſt.

Etmullerus exemplum a propoſito non alienum commemorat. Nam, inquit ille, 'Orthopnoea ingenti oborta ex ſero ſanguinis, 'quo pulmones et ejus circumjacentia loca 'repleta fuerunt: id quod patuit per ſolutionem, quoniam intra 24 horas fuit levata 'per excretionem 36 lib. urinae.'

Sin vero a materia perſpirabili retenta et in pulmones congeſta aſthma non raro provenit, qui fit ut in aeſtate paroxyſmi et frequentiores et intenſiores quam in hyeme eſſent?

Hoc vero non mirandum, cum aſthma ſemper irritabilitas quaedam comitatur, paroxyſmos in temporibus aeſtivis, propter caloris ſtimulum, multo et frequentiores et intenſiores exinde futuros eſſe; nam, ut antea obſervatum fuit, omnia calida nocent.

Praeterea, ea pars anni quam aeſtatem Floyerus appellavit, in hoc regionum tractu, ſubitis

ſubitis mutationibus quibus perſpiratio praecipue cohibetur, magis obnoxia eſſe conſuevit.

At vero Floyerus obſervavit *, ‘ In tempeſtate ſerena et continua, paroxyſmorum intervalla ſemper fuiſſe longiora.’ Quod quidem hypotheſin magnopere ſuffulcit; quoniam talis coeli temperies reſpirationi maxime favet.

Cumque in regionibus aequinoctialibus, et ubicunque terrarum, perſpiratio interpellationibus non ſit opportuna, ſcorbutus vel raro vel nunquam graſſatur; cumque, ut ante dictum, a ſcorbuto aſthma concitatur, vel eaſdem potius cauſas aliquando agnoſcit; ideo regionum earum aſthma humidum non plus quam ſcorbutum eſſe indigenam, perſuaſum habemus.

Ab antedictis ſatis apparet, inter aſthma humidum nervoſumque non parum diſcriminis intereſſe, quamvis a nonnullis quidem aſſeveratur, utrumque propemodum idem eſſe, ſymptomatiſque fortuitis ſolummodo a ſe invicem diſcrepare.

* Cap 3. p. 54.

Quin-

Quinetiam concedatur, cauſas quibus inducuntur nonnunquam ſibi invicem admodum eſſe ſimiles. At vero, ni fallor, ita res ſeſe habet, quoniam utrumque alterum alternis vicibus haud raro produxiſſe conſuevit.

Siquidem aſthma humidum, a nervoſo jam inveteraſcente, ſaepiſſime concitari, multis documentis comprobari videtur. Ex adverſo quoque, a paroxyſmis aſthmatis humidi crebro repetitis, quaedam nervorum pneumonicorum mobilitas excitatur; unde aſthma humidum eaſdem cauſas occaſionales ac nervoſum multoties agnoſcit.

Quamvis autem concedatur utrumque ex iiſdem cauſis aliquando procreari, veruntamen, quoniam cum in paroxyſmi curatione tum in redintegratione praecavenda nonnihil diſcriminis intercedat, uti poſtea dicendum, non exinde conſequetur aſthmatis partitionem in duas ſpecies eſſe ſupervacaneam. Cauſarum praeterea ſimilitudo, argumentum ſatis validum haud ſuggeret, cur haecce diſcriminatio non neceſſaria foret; namque morbi complures ex iiſdem ſaepe cauſis originem trahunt. Quinimmo ex medicaminum quorundam effectu, veluti corticis Peruviani in morbis multifariis curandis, et ex rationibus

nonnullis

nonnullis a theoria deductis, veriſimile videtur, omnes morbos quibus opportunum eſt corpus humanum, cauſarum pauciſſimarum eſſe ſobolem. Hae vero cauſae, modificatione quadam diverſa, ſive interna ſive externa, phaenomena in corpus humanum multifaria inducere ſolent, quae prout diverſorum morborum ſymptomata contuemur, quoniam in medendi ratione diſcriminis aliquod expoſtulatur.

Quamvis enim concedatur, morborum cauſas originales perpaucas eſſe; dum tamen indole animi diverſa homines imbuuntur, et in vario vitae genere verſantur, phaenomena morbida etiam diverſa futura eſſe neceſſario conſequetur. Sed pathologiam noſtram fore imperfectam, donec quid ſit ſanitas effari poſſumus, haud inficiandum.

Verisimile videtur, aſthmatis utrumque genus aliquando eſſe reciproce complicatum, cujus diſcrimen ut medicus internoſcat, omnino neceſſe eſt; ideoque ſeorſum quam accurate ſecernere conatus ſum.

PROGNOSIS.

In aſthmatis nervoſi quam humidi paroxyſmo periculum majus imminet.

Complures aſthmate, nullis fere incommodis inſequentibus, diutiſſime laborarunt. Floyerus ipſe per annos circiter triginta idem perpeſſus eſt; aitque, 'ſe nonnullis 'aſthmaticis interfuiſſe, qui per quinqua-'ginta annos iſtud malum tolerarunt, dum 'interea ſalute mediocri fruebantur ſine 'ulla tabe pulmonum notabili, vel cor-'poris imbecillitate, quo minus muniis ſuis 'ſolitis diffungerentur *'.

'Utcunque tamen, *animadvertit*, a paro-'xyſmorum frequentia, in corporibus graci-'lioribus morbos tabidos, in obeſis vero hy-'dropicos, lethargicos, aut pulmonum inflam-'mationes ubique fere lethales, non raro 'concitari †.'

Aeger, poſtquam aſthmatis paroxyſmos aliquoties perpeſſus eſt, rariſſime ſanatur.

Infantes, ab eo, de medio plerumque tolluntur.

Quo magis etiam morbus inveteraverit, eo magis

* Cap. I. pag. 16.

† Ibidem

magis medelae renunciat. Seneſcentes equidem ab ejus imperio rariſſime liberantur.

Porro, cum effectus paralyticos, praecipue capitis, induxerit aſthma, vel iis ſtipatur, plerumque lethale.

Si quando metaſtaſis, aut evacuatio aliqua diutius ſuppreſſa, morbum concitaverit, judicium eventus auſpicatiſſimum

Asthma hereditarium vel raro vel nunquam ſanatur.

Asthmaticorum periculum ab acceſſuum frequentia ſymptomatumque impetu plerumque dijudicandum.

METHODUS MEDENDI.

In aſthmatis utriuſque curatione adhibenda, paroxyſmi ipſius alia curatio, alia vero extra paroxyſmum, obſervanda. De quibus ſingulis in utrovis genere, prout occurrant, deinceps ordine dicturi ſumus.

CURATIO ASTHMATIS NERVOSI.

In aſthmatis nervoſi paroxyſmo indicatio videtur, muſculorum reſpirationi famulantium

tium ſtricturam ſpaſmodicam ſive convulſivam amovere.

Huic antiſpaſmodica, opiata, phlebotomia ſi adſit plethora, enemata emollientia, thoraciſque fomentationes, inſerviunt. In paroxyſmo periculoſiori, brachia ligaturis ſuperne conſtricta, ſanguinem a pulmone et capite in illas partes derivando, fortaſſe levaminis haud parum adferent; et hinc phlebotomia, quippe quae ſemper corpus debilitat, non neceſſaria foret.

Cum paroxyſmus amovetur, indicatio eſt irritabilitatem dimovere, et ſyſtema corporeum refocillare atque confirmare.

Hunc in finem cortex Peruvianus praecipue eſt exhibendus. Balneum frigidum, martis praeparata, et omnia corpus roborantia, irritabilitatemque ſubmoventia, ne paroxyſmus fiat recidivus, quoque ſunt uſurpanda.

CURATIO ASTHMATIS HUMIDI.

In paroxyſmo aſthmatis humidi, ſcopus eſt,

1. Materiam

1. Materiam viſcidam attenuare et evacuare.

Quod quidem medicamentis attenuantibus, expectorantibus, catharticis et emeticis lenioribus, omnino perficiendum. Potus diluens et refrigerans, ſubacida, nitrum, aliaque neutralia, nec minus oxymel ſcilliticum, hos in fines a Floyero fauſte fuere uſurpata. Diuretica etiam mitiora, uti videtur, multo cum emolumento propinari queant; quinimmo evacuationem hujuſmodi natura ipſa commonſtrat, et medicamenta quamplurima in aſthmatis humidi paroxyſmo divertendo celebrata, praecipue propter vires diureticas, evadunt fortaſſe ſalutifera. Porro etiam ſudorifica, quae ingratum caloris ſenſum amoveant, ni fallor, nonnunquam haud parum valerent; cavendum vero interea ne vi ſtimulatrici nocerent. Veſicatoria quoque ſemper proſunt.

2. Indicatio ſecunda in aſthmatis humidi paroxyſmo videtur, irritabilitatem, per iteratos muſculorum reſpirationi famulantium conatus quibus cauſam morbidam extermiment inductam, amovere.

Hunc in ſcopum opiata collaudantur; ſed etiamſi pro tempore levaminis aliquod afferant;

rant; veruntamen, ne ſyſtematis mobilitati faveant, ſumma cum cautela in uſum vocanda. Phlebotomia quoque, ne corpus debilitet et hydropem inducat, haud temere exercenda. Maximum enim ſubſidium a medicamentis indicationi priori reſpondentibus eſt exſpectandum.

Nec minus ſymptomatis quibuſdam morbi affeclis, qualia extremorum algor et flatulentia, animum attendamus oportebit.

Flatulentiae clyſmatis carminativis, extremorum algori ſemicupio balneove ſubtepido, occurritur. At vero cavendum ne balnea nimis calefiant, quippe quae aegrum, caloris impatientem, multum laederent, et propter ſtimulum ſymptomata fere ſingula exaſperarent. Minore vero gradu calefacta, forſitan multum prodeſſent, et diaphoreſin leviuſculam foverent.

Paroxysmo tandem amoto, ad redintegrationem praecavendam, quicquid materiae viſcidae evacuationem promoveat aut accumulationem prohibeat multum conferet.

Hinc emetica leviora ſaepius iterata, enemata emollientia, ſubacida, fonticuli, maximo commodo inſerviunt.

Systema,

Systema corporeum rationibus omnibus, praecipue cortice Peruviano et lavatione in aqua frigida, quoque corroborandum eſt. Lavatio frigida ſecretionem per cutem pauliſper equidem cohibere queat; ex adverſo autem, eam ex toto multum promovebit.

Regimen.——In utroque aſthmatis genere, exercitatio mediocris apprime commoda eſt. Alimentum, ſecundum corporis habitum, plus minuſve nutriendo idoneum, ſed in genere concoctu facillimum, eſſe debet. Cibus flatulentus in utroque, et cibus mucilaginoſus, ſive qui materia gelatinoſa abundat, vel eandem in corpore procreare queat, in aſthmate humido ſedulo evitandus.

Thoracem haud conſtrictum eſſe oportet.

Quamvis autem a multis auctoribus obſervatum fuit, aëris tractum aliquando humidum, diverſiſque vaporibus, ut in urbibus, inquinatum, aliquando autem, uti rure, ſiccum et ſerenum, eſſe ſalutiferum: Veruntamen, in quonam aſthmatis genere, quaenam aëris conditio ſit magis idonea, ſtatuiſſe nequeo; ſed de hoc cujuſque aſthmatici experientia et medici obſervatione etiamnum dijudicandum eſt.

Opere

Opere utcunque jam peracto, hanc occaſionem praeterire nequeo, quin, quam maximas Praeceptoribus meis chariſſimis, in hac academia rei medicae profeſſoribus, ob multa beneficia in me collata gratias referam; quorum omnium, hominum praeſtantiſſimorum, undequaque terrarum, grato animo ſemper recordabor.

FINIS.